

Mgr. et Mgr. Adam Sýkora: *Missale Posoniense I. diplomatické vydání.*

rigorózní práce

Oponentský posudek: Jan Kotas

Předložená rigorózní práce přináší diplomatické zpracování části textu jednoho z nejstarších kodexů bratislavské kapituly, *Missale Posoniense I.*, který spadá do období před rokem 1341 a stal se vzorem pro řadu dalších misálů.

Cílem práce je podle autora předložit odborné veřejnosti text misálu v podobě, v níž se může stát širěji využívaným pramenem bádání a připravit podklad pro budoucí zamýšlené kritické vydání celého zachovaného textu kodexu.

Práce je strukturována do dvou částí - 1) Úvodní studie a 2) Text misálu - doplněna v přílohách tabulkou foliace a obrazovou dokumentací vybraných stránek kodexu, opatřena seznamem primární a sekundární literatury. Včetně příloh čítá práce 259 stran.

Seznam pramenů a sekundární literatury je poměrně střídmy. Není vnitřně strukturován a položky v něm jsou uspořádány podle abecedního pořádku. Autor v něm uvádí řadu diplomatických či kritických vydání historických liturgických knih, která však v textu práce přímo nevyužívá a necituje. Tyto prameny by výborně posloužily srovnávací studii, která by hodnotu práce zvýšila, a bude nepostradatelná v zamýšleném kritickém vydání úplného textu kodexu. Co se týká prací potřebných pro kvalifikované zpracování diplomatického vydání textu, seznam dokumentuje orientovanost autora v současných kodikologických znalostech a paleografických dovednostech, především ve vztahu k uvedenému kodexu. Určitým omezením je relativně malý počet prací zabývajících se tématem historických liturgických knih v perspektivě liturgické vědy, což zřejmě souvisí s autorovým záměrem v práci pokračovat a některé její roviny rozvinout a dalších etapách zpracování kodexu.

Bibliografické zápisy poskytují všechny potřebné údaje a jsou pořízeny standardně podle zvyklostí v oblasti liturgické vědy.

Poznámkový aparát poskytuje dostatečnou orientaci v pramenné i sekundární literatuře, s níž autor pracuje.

Po jazykové stránce je práce velmi dobré úrovní. Autor formuluje své závěry jasně a přehledně, adekvátně využívá odbornou terminologii.

V úvodu autor obsažně představuje svoji motivaci, konkrétní cíle a limity své práce a vysvětluje její strukturu – čtenář tak získává dobrou představu o textu, který bere do ruky.

V abstraktu ovšem autor práci předkládá bez jakéhokoliv upozornění na omezení rozsahu zpracování kodexu: až v úvodu se čtenář dozví, že nadržuje v rukou diplomatické vydání úplného textu, ale jen zhruba poloviny kodexu.

Závěr, který se omezuje na konstatování toho, co a proč bylo vykonáno. Je překvapivě stručný (méně než jedna stránka) a neanalyzuje vykonanou práci, nezabývá se reflexí nad použitými metodami, nepřináší informaci o případných důležitých zjištěních, neinformuje čtenáře o obtížích, na něž autor při práci narazil, ani o důležitých souvislostech, které se mu podařilo při studiu textu kodexu uchopit. Je to škoda, protože samotný předkládaný text ukazuje, že autor pracoval kompetentně a že k uvedeným otázkám by rozhodně měl co říci.

Oponent respektuje, že podrobná analýza bude vykonána po zpracování celého textu a že diplomatická vydání obvykle neobsahují obsáhlé studie tohoto typu. Vzhledem k tomu, že

je ale práce předkládána v rámci rigorózního řízení, očekává oponent obsírnější analýzu vykonané práce při samotné obhajobě.

Samotný přepis textu kodexu je vypracován velmi přehledně a kvalifikovaně, odborné veřejnosti dává do ruky opravdu standardní studijní materiál pro další bádání. Oponent vysoce hodnotí zejména odkazy na výskyt nalezených textů také v dalších významných liturgických sbírkách či knihách a identifikaci biblických úryvků (škoda jen, že autor neposkytuje v přehledu zkratk také informace o těchto použitých odkazech na liturgické prameny a knihy Písma svatého - i když odborná veřejnost jim jistě rozumí i bez toho).

Do diskuse navrhuje oponent následující téma: Čím je misál zajímavý z hlediska svého obsahu (např. liturgie smíření kajícníků na Zelený čtvrtek, obřady Velkého pátku, apod.) a co jeho specifické rysy mohou vypovídat o jeho původu a o liturgické praxi, pro niž byl určen?

Celkově je práce na dobré úrovni a oponent ji doporučuje k obhajobě.

V Praze, dne 6. 9. 2011

Jan Kotas